

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NAŠA ŠKOLA

pre žiakov špeciálnej základnej školy
a pre žiakov praktickej školy

Názov školy	Špeciálna základná škola
Adresa	Ul. P.Mudroňa 46, Martin
IČO	36134252
Druh školy	Štátna s právnou subjektivitou
Vyučovacia jazyk	slovenský
Študijná forma	denná
Organizačné zložky	Špeciálna základná škola, Ul. P.Mudroňa 46, Martin Praktická škola, Ul. P.Mudroňa 46, Martin
Súčasť zariadenia	elokované pracovisko, Ul.východná 16, Martin školský klub detí centrum voľného času centrum špeciálno-pedagogického poradenstva do 31.12.2022
Riaditeľ školy	Mgr. Peter Filip
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP	Mgr. Gabriela Jurčiová, zást. riaditeľa školy
Ďalšie kontakty	Tel.:043-4134004 e-mail : spzmt@spzmt..sk
Zriaďovateľ	Regionálny úrad školskej správy v Žiline
Adresa	Vysokoškolákov 8556/33B, 01008 Žilina
Kontakty:	041-7335870 e-mail : Dusan.Galbavy@russ-za.sk
Prerokovanie dňa	pedagogická rada : 21.jún 2022 rada školy : 13.10.2022

CIEĽOVÉ SKUPINY ŽIAKOV:

- **s ľahkým stupňom** mentálneho
- **so stredným stupňom** mentálneho postihnutia
- **s ťažkým alebo hlbokým stupňom** mentálneho postihnutia
- **s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami** s mentálnym postihnutím
- **practickej školy**

Podpis riaditeľa:

1. VYMEDZENIE CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Ciele výchovy a vzdelávania v našom školskom vzdelávacom programe vychádzajú z cieľov stanovených v Zákone o výchove a vzdelávaní, Štátnom vzdelávacom programe, analýzy vlastnej práce, dosiahnutých výsledkov a doterajšieho zamerania.

Chceme pokračovať v upevňovaní tradícií školy a zároveň byť otvorení modernizácii výchovno-vzdelávacieho procesu s cieľom zvyšovania kvality školských služieb.

Škola má víziu byť otvoreným špecializovaným školským pracoviskom

- pre rozvíjanie špeciálnych potrieb detí a žiakov s mentálnym postihnutím
- poradenským pracoviskom pre žiakov, rodičov žiakov, odbornú i laickú verejnosť

Škola uplatňuje a rozvíja hodnoty pre vytváranie priaznivej klímy školy:

VZÁJOMNÝM PRÍNOSOM PRE VŠETKÝCH JE

- *Úcta k iným, uznanie a prijatie jedinečnosti druhého,*
- *školské činnosti sprevádzané s radosťou a láskou,*
- *každodenná **spolupráca a komunikácia** s poskytovaním spätnej väzby*

Nositeľom cieľov, poslania i hodnôt školy je predovšetkým pedagogický zbor za predpokladanej podpory rodičov a verejnosti.

Hlavnými cieľmi vzdelávania v špeciálnej základnej škole i praktickej škole sú rozvinuté kľúčové kompetencie ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho, stredným stupňom mentálneho postihnutia, ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia, s viacnásobným postihnutím, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím postihnutím, na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná

2. ZAMERANIE ŠKOLY

2.1 Všeobecná charakteristika

Špeciálna základná škola v Martine bola založená v roku 1948 a vzdelávanie začala poskytovať v školskom roku 1949/1950. Desiatky rokov jej existencie, neustály rozvoj a pozitívne výsledky pevne zaradili školu do systému povinného vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím v regióne Turca. V súčasnosti je Špeciálna základná škola v Martine špecializovaným pracoviskom, ktoré ponúka rozmanité školské a poradenské služby v prospech detí a žiakov s mentálnym a viacnásobným postihnutím.

Špeciálna základná škola v Martine je umiestnená na dvoch miestach v Martine. V centre mesta, na Ul. P.Mudroňa 46 a elokovanom pracovisku na Ul.východná 16.

Triedy školy sú diferencované podľa potrieb žiakov na triedy variantu A pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, triedy variantu B pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia, triedy pre žiakov s viacnásobným postihnutím vrátane tried pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím a triedy variantu C pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia.

Súčasťou špeciálnej základnej školy sú zariadenia školský klub detí, centrum voľného času.

Do 31.12.2022 je súčasťou zariadenia taktiež centrum špeciálno-pedagogického poradenstva. Organizačnou zložkou špeciálnej základnej školy je praktická škola. Je umiestnená na Ul. P.Mudroňa 46, kde sa nachádza hlavná budova s riaditeľstvom školy. Praktická škola v Martine začala poskytovať svoje vzdelávacie služby v školskom roku 2001/2002. Vzdelávanie v nej zabezpečujeme v jednej, resp. dvoch triedach, podľa počtu prijatých žiakov. Vzhľadom k podmienkam a možnostiam školy pripravuje svojich absolventov na čo najsamostatnejší život v rodine a domácnosti.

2.2 Charakteristika žiakov

Spádovú oblasť školy tvorí okres Martin. V prevažnej miere navštevujú školu žiaci z Martina a Vrútok.

Špeciálnu základnú školu navštevujú žiaci s ľahším, stredným, ťažkým a hlbokým stupňom mentálneho postihnutia, žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím, žiaci s viacnásobným postihnutím u ktorých sa kombinuje mentálne postihnutie s iným postihnutím. Časť žiakov pochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Praktická škola poskytuje vzdelávanie žiakom s mentálnym postihnutím alebo žiakom s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným zdravotným postihnutím, ktorým stupeň postihnutia neumožňuje vzdelávanie v odbornom učilišti. Praktickú školu navštevujú prevažne žiaci so stredným a ťažkým stupňom mentálneho postihnutia, skúsenosti máme aj so žiakmi s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím a so žiakmi s viacnásobným postihnutím, u ktorých sa kombinuje mentálne postihnutie s iným postihnutím.

2.3 Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický personál školy je odborne i pedagogicky kvalifikovaný a stabilizovaný. Tvoria ho prevažne ženy s dlhoročnými skúsenosťami v práci so žiakmi s mentálnym postihnutím. Vedenie školy podnecuje k profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov prostredníctvom ich zapojenia do rôznych foriem ďalšieho vzdelávania.

Pedagogický zbor tvoria učitelia, asistenti učiteľa a vychovávatelia. Z radov učiteľov pôsobia v škole výchovný poradca, vedúci predmetových komisií, resp. metodických združení, koordinátori prevencie drogových závislostí, výchovy k manželstvu a rodičovstvu, environmentálnej výchovy.

Personál dopĺňajú zamestnanci administratívneho a prevádzkového úseku.

2.4 Organizácia prijímacieho konania

Do špeciálnej základnej školy sú žiaci prijímaní na základe záujmu rodičov. Pred prijatím žiaka do školy uskutočňujeme stretnutie so zákonnými zástupcami dieťaťa, na ktorom sú informovaní o jeho vzdelávacích možnostiach. Pred prijatím žiaka so zdravotným znevýhodnením do školy zariadenie poradenstva a prevencie vykoná diagnostické vyšetrenie žiaka.

O prijatí žiaka do školy rozhoduje riaditeľ na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu. Riaditeľ školy pred prijatím dieťaťa do špeciálnej základnej školy poučí zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa a informuje o službách, ktoré škola poskytuje.

Do praktickej školy sú žiaci prijímaní na základe záujmu rodičov a žiakov. Uchádzač alebo zákonný zástupca maloletého uchádzača podá do 20. marca prihlášku riaditeľovi

špeciálnej základnej školy, ktorú navštevuje. Predtým do 28.februára riaditeľ praktickej školy zverejní kritériá prijímania pre príslušný školský rok. K prihláške pripojí vyjadrenie všeobecného lekára o zdravotnej spôsobilosti študovať zvolený odbor vzdelávania. Pred prijatím žiaka do školy uskutočňujeme stretnutie vedenia a výchovného poradcu so zákonnými zástupcami žiakov, na ktorom sú informovaní o jeho ďalších vzdelávacích možnostiach

Do praktickej školy sa prijímajú žiaci s mentálnym postihnutím alebo žiaci s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným zdravotným postihnutím, ktorí ukončili základnú školu alebo povinnú školskú dochádzku a ich stupeň postihnutia im neumožňuje zvládnuť prípravu v odbornom učilišti. Zároveň však ich stupeň mentálneho postihnutia a pridruženého zdravotného postihnutia im umožňuje zvládnuť vzdelávací program Praktickej školy v Martine, vzhľadom k jej vnútorným podmienkam.

Do praktickej školy sa prijímajú aj iné fyzické osoby s mentálnym postihnutím alebo dospelí občania s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným postihnutím, ktorí dovŕšili vek 18 rokov a neboli vzdelávaní v odbornom učilišti alebo praktickej škole

O prijatí uchádzača do praktickej školy rozhodne riaditeľ na základe výsledkov prijímacieho konania. Uchádzač je prijatý na základe rozhodnutia riaditeľa školy a zákonný zástupca je povinný v stanovenom termíne písomne potvrdiť nastúpenie žiaka na vzdelávanie.

Ak sa uchádzač nezapíše, rozhodnutie, ktorým bol uchádzač prijatý na štúdium v strednej škole, je neplatné.

2.5 Ciele školy vyplývajúce z pedagogických zámerov

DLHODOBÉ CIELE

Realizácia školskej reformy.

Skvalitnenie profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov, vedúcich zamestnancov a ostatných zamestnancov školy, jej organizačných zložiek a súčastí.

Ciele školy vyplývajúce z pedagogických zámerov

Vzdelanie pre všetkých Inovácia vzdelávania Demokratizácia riadenia Humanizácia a demokratizácia metód výchovy Vzdelávanie zamestnancov Realizácia záujmovej činnosti Účasť rodičov a verejnosti pri výchove a vzdelávaní

Vzdelanie pre všetkých

1. Realizovať diferencované vzdelávanie detí a žiakov s mentálnym a viacnásobným postihnutím na základe princípu rovnoprávnosti prístupu k výchove a vzdelávaniu so zohľadnením individuálnych výchovnovzdelávacích potrieb a predchádzaniu všetkých foriem segregácie, diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie.

- a) žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím - variant A a žiakov s viacnásobným postihnutím
- pre žiakov rómskeho etnika a sociálne znevýhodneného prostredia
- pre žiakov s poruchami správania
- pre žiakov s hyperaktivitou

- pre žiakov s psychickými poruchami
- pre žiakov s viacnásobným postihnutím (rečové, telesné, sluchové...)

b/ žiakov so stredným mentálnym postihnutím - variant B a žiakov s viacnásobným postihnutím

c/ žiakov, ktorých nemožno vzdelávať podľa vzdelávacieho variantu A alebo B - variant C.

d/ žiakov s autizmom

2. Realizovať úlohy súvisiace so vzdelávaním žiakov z marginalizovaných komunít so zameraním na skupinu detí a žiakov označovaných ako sociálne znevýhodnenú.

3. Realizovať výchovu a vzdelávanie v Praktickej škole so zameraním na domáce práce a údržbu domácnosti (orientácia na samostatné chránené bývanie).

4. Vytvárať personálne a finančné podmienky pre zabezpečenie miest asistentov učiteľov v súlade s potrebami žiakov.

Permanentná inovácia obsahu vzdelávania

1. Realizovať a štvrtročne hodnotiť Program podnecovania a rozvíjania.
2. Skvalitňovať vzdelávanie v oblasti IKT.
3. Zadávať žiakom úlohy podporujúce vzájomnú spoluprácu a pomoc, zaraďovať kooperatívne vyučovanie, relaxačné prestávky, rozvíjať sebahodnotenie žiakov, využívať slovné hodnotenie, používať kompenzačné pomôcky, najmä u žiakov s viacnásobným postihnutím.
4. Zabezpečovať aktívnu ochranu detí pred sociálno-patologickými javmi, realizovať princíp včasnej prevencie stálym a priebežným monitorovaním zmien v správaní detí a operatívnym riešením problémov.
5. Uskutočňovať opatrenia na zamedzenie a eliminovanie šikanovania v školách, na zvýšenie pocitu bezpečnosti u žiakov.
6. Plniť úlohy štátnej politiky zdravia v podmienkach rezortu školstva
7. Spolupracovať s verejnými knižnicami.
8. Zvýšiť zapojenie žiakov do pohybových aktivít, športových krúžkov, pohybových aktivít v prírode.
9. Aplikovať témy finančnej gramotnosti do výchovno-vzdelávacieho procesu
10. Intenzívne rozvíjať čitateľskú gramotnosť vo všetkých vzdelávacích oblastiach

Demokratizácia riadenia

1. Uplatňovať participatívne riadenie s dostatočnou kontrolou.

Humanizácia a demokratizácia metód výchovy

1. Uplatňovať nedirektívne prístupy vo výchove so zameraním na kognitivizáciu, emocionalizáciu, motiváciu, socializáciu, autoreguláciu, kreativizáciu (osvojením, kultivovaním a rozvíjaním týchto oblastí).
2. Uplatňovať vo výchovnovzdelávacom procese hodnoty školy:
láska, úcta, jedinečnosť, spolupráca, komunikácia
3. Realizovať v triedach variantu C,AT organizáciu vyučovania iným spôsobom ako vo vyučovacích hodinách členením prestávok podľa charakteru činností žiakov s prihliadnutím na ich individuálne potreby.
4. Predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie.

5. Priebežne hodnotiť sociálnu atmosféru v triedach a škole, vytvárať podmienky pre tvorivú atmosféru, ktorá podporuje pocit bezpečia a motivuje k učeniu.

Vzdelávanie pedagógov

1. Vzdelávaním v profesijnom rozvoji a sústavným sebvzdelávaním skvalitňovať profesijné kompetencie pedagogických, vedúcich zamestnancov a ostatných zamestnancov školy.
2. Interné vzdelávanie a sebvzdelávanie pedagógov orientovať na plnenie zámerov školy a poznanie novej školskej legislatívy.

Realizácia záujmovej činnosti

1. Zabezpečiť mimoškolskú záujmovú činnosť v školskom klube detí, centre voľného času a formou krúžkov, popoludňajších podujatí pre 30 – 40% žiakov školy.

Účasť rodičov na správe záležitosti výchovy a vzdelávania

1. Realizovať aktivity na skvalitňovanie spolupráce s rodinami žiakov - program spolupráce s rodičmi žiakov.
2. Spolupracovať s organizáciami podieľajúcimi sa na výchove a vzdelávaní a všetkými priaznivcami školy.

Hospodárske zámery

Priestorová inovácia
Oprava a inovácia budov školy
Inovácia učebných pomôcok
Inovácia zariadenia školy
Oprava a inovácia budov školy

Evalvácia plnenia zámerov bude pravidelné v štvrtročných intervaloch.

3. STUPEŇ VZDELANIA A DLŽKA ŠTÚDIA

Cieľové skupiny žiakov:

- **s ľahkým stupňom** mentálneho postihnutia –variant A
Stupeň vzdelania: primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia: deväť rokov (prípravný, prvý až 9.ročník)
- **So stredným stupňom** mentálneho postihnutia – variant B
Stupeň vzdelania: primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia: desať rokov (prípravný, prvý až 10.ročník)
- **s ťažkým alebo hlbokým stupňom** mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania: primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia: desať rokov (prípravný, prvý až 10.ročník)
- **s autizmom** alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

Dĺžka štúdia: deväť rokov (prípravný, prvý až 9.ročník)

Stupeň vzdelania: primárne vzdelanie

- **praktickej školy**

Stupeň vzdelania: nižšie stredné odborné vzdelanie

Dĺžka štúdia: tri roky (prvý až tretí ročník)

Stupeň vzdelania: primárne vzdelanie

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z., dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou „ Žiak získal primárny stupeň vzdelania“. Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho, stredným stupňom mentálneho postihnutia, ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia, s viacnásobným postihnutím, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím postihnutia, na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná

Stupeň vzdelania: nižšie stredné odborné vzdelanie

Nižšie stredné odborné vzdelanie získa žiak úspešným absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy . Dokladom o získanom stupni vzdelania v praktickej škole je záverečné vysvedčenie s doložkou „ Žiak získal nižšie stredné odborné vzdelanie“.

Profil absolventa praktickej školy

Praktická škola nie je profesijne zameraná na zvládnutie učebného odboru, preto po jej absolvovaní nezískavajú žiaci výučný list ale vysvedčenie o absolvovaní Praktickej školy so zameraním na pomocné práce v určitom odbore pod dohľadom zodpovednej osoby.

4. FORMY VÝCHOVY A VZDELAVANIA

Vzdelávanie uskutočňujeme formou vzdelávania:

- podľa učebného plánu v plnom rozsahu v rozsahu piatich pracovných dní v týždni
- podľa individuálneho vzdelávacieho programu
- formou individuálneho vzdelávania
- formou dištančného vzdelávania zo zdravotných alebo epidemiologických dôvodov
- formou výchovného programu v školskom klube detí a centre voľného času

Vzdelanie získané vo všetkých formách je rovnocenné.

Vo výchovno-vzdelávacom procese preferujeme zážitkové, aktivizujúce a motivačné metódy a formy práce. Vo vzťahu ku žiakom uplatňujeme partnerský prístup a motivačné humanistické hodnotenie. Spolupracujeme s rodinou žiaka a s pedagogickými zamestnancami školy. Sme otvorení k permanentnej reflexii a autoreflexii.

5. UČEBNÉ PLÁNY

Učebné plány jednotlivých variantov špeciálnej základnej školy a praktickej školy tvoria prílohu ŠkVP.

6. UČEBNÉ OSNOVY

Učebné osnovy každého ročníka a predmetu cieľovej skupiny žiakov školy tvoria rozsiahlu prílohu k ŠkVP vrátane, cieľov predmetu, tematických celkov, kľúčových kompetencií, obsahu vzdelávania, očakávaných výstupov, metód a foriem.

7. VYUČOVACÍ JAZYK

Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým, stredným, ťažkým mentálnym postihnutím a viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím prebieha v štátnom jazyku Slovenskej republiky – vyučovací jazyk slovenský.

8. HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiakov je rozpracované v prílohe : Systém hodnotenia a klasifikácie prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím (špeciálna základná škola, praktická škola).

Prílohy:

1. Učebné plány špeciálnej základnej školy a praktickej školy
2. Učebné osnovy špeciálnej základnej školy a praktickej školy
3. Systém hodnotenia a klasifikácie prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím (špeciálna základná škola, praktická škola).